

Lietuvos regionuose juntamas ryškus darbuotojų trūkumas. Prasčiausia situacija - Anykščių miesto, Marijampolės, Varėnos ir Utenos rajono savivaldybėse, rodo Vilniaus Universiteto, Teisės bei Ekonomikos ir verslo administravimo fakulteto mokslininkų atliktas tyrimas. Dabar labiausiai matomas pardavimų vadybininkų ir mokytojų stygius. „Tai lemia ne tik finansinės priežastys, bet ir per ilgus metus susiformavę ir dar vis gajūs stereotipai“, - sako VU Teisės fakulteto profesorė Ligita Gasparėnienė.

Esant nedarbo Lietuvos regionuose problemai, Vilniaus Universiteto mokslininkai Rita Remeikienė, Romas Lazutka, Ligita Gasparėnienė ir Boguslavas Gruževskis ėmė nagrinėti jos ištakas. „Išanalizavę dešimt šalies regionų, pastebėjome ne tik pardavimų vadybininkų, mokytojų, gydytojų, bet ir nekvalifikuotos darbo jėgos trūkumą“, - teigia L. Gasparėnienė.

Gajūs profesijų stereotipai

Daugeliui gali pasirodyti netikėta, jog trūksta pardavimų vadybininkų, tačiau tokia realybė yra Lietuvos regionuose. Šios profesijos atstovų ir pedagogų stygius aiškinamas keliais aspektais.

„Darbuotojų stinga ne tik dėl nedidelių atlyginimų, bet ir dėl vis dar vyraujančių stereotipų, jog pedagogo profesija nėra prestižinė. Yra manoma, kad mokytojas gyvena „nuo algos iki algos“. Todėl net pasirinkę pedagogikos studijas jaunuoliai savo ateities su įgyta profesija dažniausiai nesieja. Kalbant apie pardavimų vadybininkų stygių situacija panaši.

Visuomenėje vyrauja nuostata, kad šios specialybės atstovai yra amžinai nuo durų iki durų su prekėmis bėgiojantys pardavėjai. O tokios specialybės kaip pardavimų vadybininkas, deja, nėra nei vienoje Lietuvos aukštojoje mokykloje. Todėl mūsų visuomenei vis dar neaišku, kas sudaro šios specialybės pareigybes ir atsakomybes“, - pardavimų vadybininkų ir mokytojų trūkumą regionuose komentuoja VU mokslininkė L. Gasparėnienė.

O štai Alytaus mieste išryškėjo ir gydytojų trūkumas. Anot tyrėjos, šių specialistų stygių lemia ne tik jų netenkinantis darbo užmokestis, bet ir siūlomos sąlygos persikelti iš didesnio į mažesnę miestą - kad ir iš Vilniaus į Alytų. Tauragės apskrityje ir Kauno bei Kėdainių rajonuose stebimas didelis tolimųjų reisų vairuotojų trūkumas.

„Šiose savivaldybėse yra didžiausia transporto sektoriuje veikiančių įmonių koncentracija, todėl vairuotojų paieškų skelbimų čia yra daug daugiau, nei kituose sektoriuose“, - aiškina L. Gasparėnienė.

Nekvalifikuotų darbuotojų trūkumas

Pasak Vilniaus Universiteto tyrėjų, regionuose pastebimas ir nekvalifikuotos darbo jėgos trūkumas: pagalbinių pramonės sektoriaus darbininkų, valytojų, pakuotojų, tolimųjų reisų vairuotojų, krovėjų, slaugytojų padėjėjų, virėjų.

„Nekvalifikuoto darbo skelbimuose dominuoja mažas darbo užmokestis. Bet reikėtų pabrėžti, jog analizuotose ieškomų pozicijų aprašuose siūlomos ir papildomos naudos: sporto klubų abonementai, transporto išlaidų padengimas, išlaidų maistui darbo metu kompensavimas ir kita. Tačiau net tokios naudos nekompensuoja potencialių darbuotojų netenkinančių atlyginimų. Situacija keisis, kai ne tik darbuotojai, bet ir darbdaviai pradės naudotis MTEP (moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra) projekto „Darbo rinkos ir socialinės paramos politikų sąveikos platformos“ bandomąja versija, kuri leis abiem pusėms atrasti viena kitą ir taip užmegzti ilgalaikio bendradarbiavimo ryšius. Platforma labiausiai yra orientuota į darbdavius, besiverčiančius pramonine gamyba ir ieškančius žemos kvalifikacijos darbuotojų“, – darbininkų trūkumą komentuoja bei naująją darbuotojų ir darbdavių platformą pristato L. Gasparėnienė.

Tyrimą 2021-2023 m. laikotarpiu atliko Vilniaus Universiteto, Teisės bei Ekonomikos ir verslo administravimo fakulteto mokslininkai: Rita Remeikienė, Romas Lazutka, Ligita Gasparėnienė ir Boguslavas Gruževskis. Tyrimų metodika: ekspertinio vertinimo būdu buvo atrinktos penkių didžiųjų Lietuvos miestų savivaldybės, kuriose registruojama daugiausia laisvų darbo vietų, o taikant daugiakriterinio vertinimo metodą, pagal nedarbo lygį, užimtumo lygį, laisvų darbo vietų, bedarbių santykį ir ilgalaikių bedarbių dalį bedarbių skaičiuje, 60 savivaldybių buvo suskirstytos į penkias geriausias bei keturias blogiausias pagal aukščiau įvardintus rodiklius.

Šių metų lapkričio mėn. 28 d. vyks mokslinė – praktinė diskusija „Darbo rinkos ir socialinės paramos politikų sąveikos platformos pristatymas“. Joje dalyvaus socialinės apsaugos ir darbo viceministras Vytautas Šilinskas, VU prof. Romas Lazutka ir kiti.

Daugiau informacijos apie „Darbo rinkos ir socialinės paramos politikų sąveikos platformą“: [Welcome To Jobpilot – Vilniaus Universitetas \(itcollar.com\)](https://itcollar.com)

